

**ПВНЗ «Кіровоградський інститут державного та муніципального управління Класичного приватного університету»**

Кафедра соціальної роботи

**ЗАТВЕРДЖУЮ**

Заступник директора  
з навчально-методичної  
та наукової роботи

Г. Ю. Шаркова

\_\_\_\_\_ вересня 2016 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**ТЕОРІЯ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ**

галузь знань 23 Соціальна робота

спеціальність 231 Соціальна робота

форма навчання денна

(Шифр за ОПП ППП 1)

Кіровоград – 2016

Робоча програма «Теорія соціальної роботи» для студентів спеціальності 231 Соціальна робота, 2016 року – \_\_\_\_ с.

Розробник: В.Д.Косенко – завідувач кафедри соціальної роботи, кандидат філософських наук.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри соціальної роботи  
Протокол від 08 вересня 2016 року №1.

Завідувач кафедри \_\_\_\_\_ (В. Д. Косенко)  
(підпис) (прізвище та ініціали)  
08 вересня 2015 року

Схвалено Науково-методичною комісією ПВНЗ «Кіровоградський інститут державного та муніципального управління Класичного приватного університету»  
Протокол від 08 вересня 2016 року № 1

08 вересня 2016 року Голова \_\_\_\_\_ Г. Ю. Шаркова

## 1. Опис навчальної дисципліни: «Теорія соціальної роботи»

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань <b>23 «Соціальна робота»</b> Спеціальність <b>231 Соціальна робота</b>	<u>Нормативна</u>	
Модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування): <b>Соціальна робота</b>	<b>Рік підготовки:</b> 2016 – 2017 н. р.	
Змістових модулів – 6		<b>Семестр:</b>	
Індивідуальне(і) науково (навчально) - дослідне(і) завдання <i>Модуль 1. Наукові засади розвитку соціальної роботи.</i> <i>Модуль 2. Методи соціальної роботи.</i> <i>Модуль 3. Теорії соціальної роботи.</i> <i>Модуль 4. Роль соціальної роботи в нормалізації соціальних відносин.</i> <i>Модуль 5. Система соціального захисту різних верств населення.</i> <i>Модуль 6. Соціальна робота з дезадаптивними групами клієнтів.</i>		1-й, 2-й	
Загальна кількість годин – 216 год.		денна форма навчання	заочна форма навчання
		<b>Лекції</b>	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3,25 самостійної роботи студента – 3,5	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <b>Молодший спеціаліст</b>	40 год. (1 сем. – 20 г. 2 сем. – 20 г.)	___ год.
		<b>Практичні</b>	
		___ год.	___ год.
		<b>Семінарські</b>	
		64 год. (1 сем. – 32 г. 2 сем. – 32 г.)	___ год.
		<b>Лабораторні</b>	
		___ год.	___ год.
		<b>Самостійна робота та індивідуальні завдання:</b>	
112 год. (1 сем. – 56 г. 2 сем. – 56 г.)	___ год.		
Вид контролю: <b>екзамен</b>			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:  
для денної форми навчання – 1:1,25.

## 2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Курс «Теорія соціальної роботи» підготовлений для студентів спеціальності 5.13010101 «Соціальна робота». Теорія соціальної роботи – сукупність сформованих у процесі пізнавальної, практичної діяльності уявлень, концепцій, понять, які відображають закони, закономірності, принципи, тенденції розвитку соціальної роботи, обґрунтовують моделі та техніки соціального втручання.

У центрі уваги теорії соціальної роботи перебуває соціальна проблема – суперечливість між реальним станом суспільства та його ідеальним станом, що необхідний для повноцінної життєдіяльності індивідів і соціальних груп.

**Основна мета** дисципліни полягає в тому, щоб сформувані у студентів цілісне уявлення про основи соціальної роботи як наукової теорії, навчальної дисципліни та професійної діяльності, ознайомлення студентів з основами професійної діяльності у сфері соціальної роботи, її ключовими поняттями, теоретичною та методологічною базою.

**Мета навчальної дисципліни:** розширення і поглиблення знань основ теорії та практики соціальної роботи, сприяння студентам у набутті високого рівня професійної кваліфікації.

### **Завдання навчальної дисципліни:**

- засвоєння теоретичних основ практики соціальної роботи в діяльності соціальних служб та їх фахівців;
- розкрити сутність соціологічних, психологічних, комплексних моделей, різноманітних технік і технологій, що використовуються у соціальній роботі;
- здобуття навичок у галузі теорії соціальної роботи та умінь застосовувати їх у практичній діяльності.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен **знати:**

- особливості соціальної роботи як теорії, практики, навчальної дисципліни та професійної діяльності;
- об'єкти та суб'єкти соціальної роботи;
- характеристики базових теорій соціальної роботи;
- методи індивідуальної та групової соціальної роботи;
- види та типи організацій, що надають соціальні послуги різним категоріям клієнтів.

**Вміти:**

- застосовувати базові теорії соціальної роботи у практичній діяльності;
- диференціювати зміст практичної діяльності відповідно до різних об'єктів, суб'єктів та напрямів соціальної роботи;
- добирати адекватні методи соціальної роботи відповідно до потреб різних груп клієнтів.

### **3. Програма навчальної дисципліни**

#### **Змістовий модуль 1. Наукові засади розвитку соціальної роботи**

##### **Тема 1. Теоретичні основи соціальної роботи**

Сутність поняття «соціальна робота». Предмет та завдання соціальної роботи. Змістова характеристика соціальної роботи. Взаємозв'язок соціальної політики та соціальної роботи. Закономірності, функції соціальної роботи. Принципи соціальної роботи. Місце соціальної роботи в системі соціо-гуманітарних наук. Соціальна робота як професійна діяльність. Теорія соціальної роботи як навчальна дисципліна.

##### **Тема 2. Еволюція поглядів на соціальну роботу**

Вплив запровадження християнства на розвиток соціальної підтримки у Київській Русі. Значення благодійності для розвитку соціальної роботи.

Структура системи соціальної підтримки у XIX сторіччі. Передумови розвитку соціальної роботи в Україні. Особливості розвитку соціальної роботи в СРСР.

##### **Тема 3. Соціальна політика держави як основа діяльності соціального працівника**

Різноманіття підходів до організації системи соціальної політики. Сутність соціальної політики держави, напрямки та пріоритетні завдання її реалізації.

Поняття, об'єкт та умови реалізації соціальної політики. Взаємозв'язок соціальної політики та соціальної роботи. Система служб соціальної допомоги населенню.

#### **Змістовий модуль 2. Методи соціальної роботи**

##### **Тема 4. Філософські та соціологічні основи соціальної роботи**

Сутність методів соціальної роботи. Загальні, загальнонаукові та спеціальні наукові методи.

Зв'язок теоретичної соціології та соціальної роботи. Роль соціології в становленні соціальної роботи. Соціально-економічні, соціологічні та організаційні методи.

##### **Тема 5. Психолого-педагогічні засади соціальної роботи**

Педагогічні та психологічні методи вирішення завдань соціальної роботи. Роль педагогічних та психологічних знань в теорії соціальної роботи. Педагогічні принципи та зміст соціальної роботи.

Особливості соціально-педагогічної терапії.

##### **Тема 6. Технології соціальної роботи**

Специфіка технологій соціальної роботи. Основні компоненти технологізації соціальної роботи. Структура технологій соціальної роботи.

Етапи реалізації соціальних технологій. Класифікація соціальних

технологій.

### **Змістовий модуль 3. Теорії соціальної роботи**

#### **Тема 7. Типи теорій і моделей соціальної роботи**

Взаємозв'язок теорії та практики соціальної роботи. Класифікація теоретичних моделей соціальної роботи.

Структурний підхід до соціальної роботи. Функціональний та діагностичний підходи до соціальної роботи.

#### **Тема 8. Психологічні моделі соціальної роботи**

Психодинамічна модель соціальної роботи. Особливості ведення соціальної роботи в рамках когнітивно-біхевіористської моделі.

Гуманістично-екзистенційна модель соціальної роботи. Екзистенційний підхід у соціальній роботі.

#### **Тема 9. Соціологічні теорії соціальної роботи**

Системно-екологічна модель соціальної роботи. Екологічна модель соціальної роботи.

Соціально-радикальна модель. Теорія ролей. Стигматизація.

#### **Тема 10. Комплексні моделі соціальної роботи**

Кризове втручання. Здійснення інтенсивного догляду. Модель, зосереджена на вирішенні завдань.

Сімейна терапія. Психосоціальна терапія. Соціально-педагогічна модель соціальної роботи.

### **Змістовий модуль 4. Роль соціальної роботи в нормалізації соціальних відносин**

#### **Тема 11. Портрет соціального працівника та етичні правила його діяльності**

Особливості та характеристика основних напрямків діяльності соціального працівника. Багатоманітність функцій соціального працівника.

Кодекс етики соціального працівника. Особисті та професійні якості, необхідні для професійної соціальної роботи.

#### **Тема 12. Основи комунікативної діяльності працівника соціальної сфери**

Основні поняття теорії комунікації. Мовна комунікація. Правила вступу в контакт. Види слухання.

Невербальні засоби спілкування. Мовні тактики переконання.

#### **Тема 13. Особливості консультування в соціальній роботі**

Цілі та завдання консультування. Напрямки консультативної роботи в системі соціальної роботи. Принципи консультування.

Особистісні якості та професійні вміння консультанта. Типові помилки в консультуванні. Етапи консультативної бесіди. Побудова схеми соціальної

історії клієнта.

## **Змістовий модуль 5. Система соціального захисту різних верств населення**

### **Тема 14. Соціальна робота з молоддю**

Загальна характеристика молоді як соціальної групи. Загальні підходи та принципи соціальної роботи з молоддю.

Основні напрямки соціальної роботи з молоддю. Структура діяльності системи центрів соціальних служб для молоді. Соціальна допомога молодим жінкам.

### **Тема 15. Соціальна робота з людьми похилого віку**

Уявлення про старість та старіння. Загальні підходи та принципи соціальної роботи з людьми похилого віку.

Методи та технології соціальної роботи з людьми похилого віку. Організація системи надання допомоги людям похилого віку.

### **Тема 16. Соціальна турбота про людей з обмеженими можливостями**

Поняття інвалідності та її види. Органи влади в Україні, що здійснюють підтримку та соціальний захист людей з обмеженими можливостями. Соціальна робота з дітьми-інвалідами.

Працевлаштування, освіта та професійна підготовка людей з обмеженими можливостями. Система соціального захисту людей з обмеженими можливостями.

## **Змістовий модуль 6. Соціальна робота з дезадаптивними групами клієнтів**

### **Тема 17. Девіантна поведінка як проблема соціальної роботи**

Поняття соціальної реабілітації дітей з девіантною поведінкою. Соціально-педагогічні завдання та функції соціальної реабілітації.

Фактори посилення девіації дітей та підлітків. Програма соціальної реабілітації. Форми прояву девіації.

### **Тема 18. Соціальна робота з проблемними сім'ями**

Поняття та види взаємовідношень у сім'ї. Дисфункціональні (неблагополучні) сім'ї. Загальні підходи та принципи соціальної роботи з дисфункціональними сім'ями.

Методи та технології соціальної роботи з сім'єю. Організація надання допомоги сім'ям. Практичні завдання соціальної роботи з сім'ями.

### **Тема 19. Соціальна робота з дітьми, що залишились без піклування батьків**

Сирітство як соціальне явище. Загальні підходи та принципи соціальної роботи з безоглядними дітьми.

Методи та технології соціальної роботи з дітьми, що залишились без

підкування батьків.

**Тема 20. Соціальна робота з клієнтами, що залишилися без житла**

Бездомність та її причини. Загальні підходи та принципи роботи з бездомними людьми. Методи і технології соціальної роботи з бездомними.

Організація надання допомоги бездомним. Організація діяльності соціальних служб в напрямку забезпечення бездомних осіб необхідними для життя умовами.

**4. Структура навчальної дисципліни: «Теорія соціальної роботи»**

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	с	п	лаб	інд. та с.р.		л	с	п	лаб	інд. та с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
<b>Змістовий модуль 1. Наукові засади розвитку соціальної роботи</b>													
Тема 1. Теоретичні основи соціальної роботи	12	2		4		6							
Тема 2. Еволюція поглядів на соціальну роботу	12	2		4		6							
Тема 3. Соціальна політика держави як основа діяльності соціального працівника	8	2		2		4							
Разом за змістовим модулем 1	32	6		10		16							
<b>Змістовий модуль 2. Методи соціальної роботи</b>													
Тема 4. Філософські та соціологічні основи соціальної роботи	12	2		4		6							
Тема 5. Психолого-педагогічні засади соціальної роботи	10	2		2		6							
Тема 6. Технології соціальної роботи	10	2		2		6							
Разом за змістовим модулем 2	32	6		8		18							
<b>Змістовий модуль 3. Теорії соціальної роботи</b>													
Тема 7. Типи теорій і моделей соціальної роботи	12	2		4		6							
Тема 8. Психологічні моделі соціальної роботи	12	2		4		6							
Тема 9. Соціологічні теорії соціальної	8	2		2		4							



роботи													
Тема 10. Комплексні моделі соціальної роботи	12	2	4		6								
Разом за змістовим модулем 3	44	8	14		22								
<b>Змістовий модуль 4. Роль соціальної роботи в нормалізації соціальних відносин</b>													
Тема 11. Портрет соціального працівника	12	2	4		6								
Тема 12. Основи комунікативної діяльності працівника соціальної сфери	12	2	4		6								
Тема 13. Особливості консультування в соціальній роботі	8	2	2		4								
Разом за змістовим модулем 4	32	6	10		16								
<b>Змістовий модуль 5. Система соціального захисту різних верств населення</b>													
Тема 14. Соціальна робота з молоддю	12	2	4		6								
Тема 15. Соціальна робота з людьми похилого віку	10	2	2		6								
Тема 16. Соціальна турбота про людей з обмеженими можливостями	10	2	2		6								
Разом за змістовим модулем 5	32	6	8		18								
<b>Змістовий модуль 6. Соціальна робота з дезадаптивними групами клієнтів</b>													
Тема 17. Девіантна поведінка як проблема соціальної роботи	12	2	4		6								
Тема 18. Соціальна робота з проблемними сім'ями	12	2	4		6								
Тема 19. Соціальна робота з дітьми, що залишились без піклування батьків	8	2	2		4								
Тема 20. Соціальна робота з клієнтами, що залишилися без житла	12	2	4		6								
Разом за змістовим модулем 6	44	8	14		22								
<b>Усього годин</b>	<b>216</b>	<b>40</b>	<b>64</b>		<b>112</b>								

## 5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теоретичні основи соціальної роботи	4
2	Еволюція поглядів на соціальну роботу	4
3	Соціальна політика держави як основа діяльності соціального працівника	2
4	Філософські та соціологічні основи соціальної роботи	4
5	Психолого-педагогічні засади соціальної роботи	2
6	Технології соціальної роботи	2
7	Типи теорій і моделей соціальної роботи	4
8	Психологічні моделі соціальної роботи	4
9	Соціологічні теорії соціальної роботи	2
10	Комплексні моделі соціальної роботи	4
11	Портрет соціального працівника	4
12	Основи комунікативної діяльності працівника соціальної сфери	4
13	Особливості консультування в соціальній роботі	2
14	Соціальна робота з молоддю	4
15	Соціальна робота з людьми похилого віку	2
16	Соціальна турбота про людей з обмеженими можливостями	2
17	Девіантна поведінка як проблема соціальної роботи	4
18	Соціальна робота з проблемними сім'ями	4
19	Соціальна робота з дітьми, що залишились без піклування батьків	2
20	Соціальна робота з клієнтами, що залишилися без житла	4

## 6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теоретичні основи соціальної роботи	6
2	Еволюція поглядів на соціальну роботу	6
3	Соціальна політика держави як основа діяльності соціального працівника	4
4	Філософські та соціологічні основи соціальної роботи	6
5	Психолого-педагогічні засади соціальної роботи	6
6	Технології соціальної роботи	6
7	Типи теорій і моделей соціальної роботи	6
8	Психологічні моделі соціальної роботи	6
9	Соціологічні теорії соціальної роботи	4
10	Комплексні моделі соціальної роботи	6
11	Портрет соціального працівника та етичні правила його діяльності	6
12	Основи комунікативної діяльності працівника соціальної сфери	6
13	Особливості консультування в соціальній роботі	4
14	Соціальна робота з молоддю	6
15	Соціальна робота з людьми похилого віку	6
16	Соціальна турбота про людей з обмеженими можливостями та малозабезпечених верств населення	6
17	Девіантна поведінка як проблема соціальної роботи	6
18	Соціальна робота з проблемними сім'ями	6
19	Соціальна робота з дітьми, які залишилися без піклування батьків	4
20	Соціальна робота з бездомними	6

## 7. Індивідуальні завдання

Види індивідуальних науково(навчально)-дослідницьких завдань:

- підготовка статті до друку;
- виступ на наукових конференціях (друковані тези);
- участь у інтернет-конференціях;
- участь у студентських олімпіадах;
- конспект з теми (модуля) за заданим або власно розробленим студентом планом;
- презентація з теми (модуля) або вузької проблематики;
- розв'язування та складання практичних, ситуативних задач різного рівня з теми, модуля або курсу;
- анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, історичні розвідки тощо;
- розроблення навчальних та діагностичних тестових завдань;
- написання есе, творчих завдань тощо.

## 8. Методи навчання

Лекція (проблемна, лекція-конференція тощо); семінарські заняття (семінари-диспути, дебати та ін.); практичні заняття (ділові та рольові ігри, моделювання ситуацій тощо); консультації (групові, індивідуальні, дистанційні).

## 9. Методи контролю

Контроль знань з курсу «Теорія соціальної роботи» здійснюється за кредитно-модульною системою. Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100-бальною шкалою в кожному семестрі.

Основними функціями оцінювання навчальних досягнень студентів вважаємо такі: контролююча, навчальна, діагностична, виховна. Це й визначає індивідуальні якості студента та його рейтинг. Відповідно до кредитної системи, що передбачає облік трудомісткості навчально-пізнавальної роботи студентів у кредитах, використовуємо схему накопичення оцінок-балів, як системи оцінювання.

Успішність студентів оцінюється за результатами поточного та підсумкового контролю.

**Поточний контроль** рівня знань здійснюється шляхом проведення тестувань, написання та перевірки творчих письмових завдань, усного опитування.

**Підсумковий контроль** з дисципліни проводиться під час останнього модуля, заліку (у першому семестрі) та екзамену (у другому семестрі).

## 10. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань студентів відбувається на підставі наступних критеріїв:



Поточне тестування та самостійна робота (II семестр)										Сума	
Змістовий модуль 4			Змістовий модуль 5			Змістовий модуль 6				Екзамен	100
T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	T19	T20	10	
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10		

З метою перерахунку рейтингових показників нормованої 100-бальної шкали оцінювання в традиційну 4-бальну шкалу та європейську шкалу ECTS використовується такий порядок:

### Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	<b>A</b>	відмінно	зараховано
82-89	<b>B</b>	добре	
75-81	<b>C</b>		
67-74	<b>D</b>	задовільно	
60-66	<b>E</b>		
35-59	<b>FX</b>	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	<b>F</b>	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

### 11. Методичне забезпечення

**Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни (ІКНМЗД) «Теорія соціальної роботи»** – пакет навчально-методичних матеріалів: плани семінарських, практичних занять і методичні вказівки до них, питання для самоконтролю, до модульного контролю, екзамену, завдання для самостійної та індивідуальної науково-дослідницької роботи.

## 12. Рекомендована література

### Базова

1. Бауэр Е. А. Социальная работа и социальная педагогика в эпоху глобализации / Е. А. Бауэр // Педагогика. – 2007. – № 1. – С. 103–108.
2. Быков Д. А. Опыт создания реабилитационного комплекса для детей с ограниченными возможностями / Д. А. Быков // Педагогика. – 2007. – № 6. – С. 27–31.
3. Венгрежаноська О. Соціальна підтримка безпритульних / О. Венгрежаноська, С. Кості // Соціальна політика та соціальна робота. – 2000. – № 2. – С.38–47.
4. Горбатюк С. Є. Нормативно-правові аспекти забезпечення соціальної роботи на регіональному рівні / С. Є. Горбатюк // Статистика України. – 2007. – № 4. – С. 95–99.
5. Елисеев О. П. Практикум по психологии личности : учеб. пособие для студентов вузов, обучающихся по направлению и специальности «Социальная работа» / О. П. Елисеев. – 3-е изд. – СПб.: Питер, 2010. – 507 с.
6. Еремеева Т. С. Непрерывная профессиональная подготовка будущих специалистов в области социальной работы / Т. С. Еремеева // Высш. образование сегодня. – 2007. – № 7. – С. 45–47.
7. Зотова О. И. Содержание и показатели адаптации личности / О. И. Зотова, И. К. Кряжева // Организационная психология. – СПб.: Питер, 2000. – С.248–260.
8. Кабаченко Н. Радикальні підходи у соціальній роботі / Н. Кабаченко, Т. Семигіна // Соціальна політика і соціальна робота. – 2004. – № 2. – С.112–121.
9. Кабаченко Н. В. Застосування теорії ролей у сучасній практичній соціальній роботі / Н. В. Кабаченко, Т. В. Семигіна // Соц. робота в Україні : теорія і практика. – 2005. – № 1. – С. 46–55.
10. Капська А. Й. Деякі теоретичні аспекти соціальної роботи / А. Й. Капська // Соц. робота в Україні: теорія і практика. – 2004. – № 2. – С. 5–14.
11. Клименко Н. Ю. Социально-педагогическая компетентность специалистов социальной сферы / Н. Ю. Клименко // Педагогика. – 2003. – № 2. – С. 22–28.
12. Климова Ю. А. Консультирование детей в социальной работе / Ю. А. Климова // Мир психологии. – 2002. – № 3. – С. 250–258.
13. Ковтунова О. М. Основные этапы формирования имиджа специалиста по социальной работе / О. М. Ковтунова, И. А. Ларионова // PR в образовании. – 2008. – № 4. – С. 42–45.
14. Кочюнас Р. Основы психологического консультирования / Р. Кочюнас. – М. : Академич. проспект, 1999. – 345 с.
15. Кучеровський О. К. Соціально-психологічні дослідження проблем людей з особливими потребами / О. К. Кучеровський // Соц. робота в Україні: теорія і практика. – 2004. – № 2. – С. 99–109.
16. Лукашевич М. П. Соціальна робота (теорія та практика) /

М. П. Лукашевич, Т. В. Семигіна. – К. : Каравела, 2009. – 368 с.

17. Малик Л. Профессионализация социальной работы / Л. Малик // Высш. образование в России. – 2004. – № 6. – С. 125–130.

18. Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства: зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, Харк. нац. ун-т. ім. В. Н. Каразіна; [редкол.: В. С. Бакіров (від. ред.) та ін.]. – Х., 2007. – 602 с.

19. Мигович І. І. Соціальна робота як професія / І. І. Мигович, В. Ф. Жмир // Соціальна робота в Україні: теорія та практика. – 2005. – № 4. – С. 113–128.

20. Осадько Л. Психологічні технології консультативної допомоги особистості / Л. Осадько // Психолог. – 2003. – Груд. (№ 46). – С. 14–17.

21. Патинок О. П. Відповідальність у структурі професійної моделі соціального працівника / О. П. Патинок // Соціальна робота в Україні : теорія і практика. – 2005. – № 3. – С. 49–57.

22. Пеша І. В. Соціальна допомога безпритульним та бездоглядним дітям, що надається закладами та організаціями різного рівня підпорядкування / І. В. Пеша // Укр. соціум. – 2007. – № 5/6. – С. 44–56.

23. Пінчук І. М. Соціальний компонент реалізації права дитини на сімейне виховання / І. М. Пінчук // Соц. робота в Україні : теорія і практика. – 2005. – № 4. – С. 89–97.

24. Психология социальной работы / О. Н. Александрова, О. Н. Боголюбова, Н. Л. Васильева [и др.]. – СПб.: Питер, 2008. – 351 с.

25. Рєпнова Т. П. Соціальний патронаж сім'ї / Т. П. Рєпнова // Практ. психологія та соц. робота. – 2008. – № 10. – С. 15–31.

26. Розин В. М. Традиционные и современные типы социально-психологического взаимодействия / Розин В. М. // Мир психологии. – 2008. – № 1. – С. 38–47.

27. Селиванова О. А. Взаимодействие социального педагога с детьми «группы риска» / О. А. Селиванова, В. В. Фалько // Педагогика. – 2006. – № 6. – С. 58–62.

28. Сидоров В. Н. Теория и практика групповой социальной работы / В. Н. Сидоров // Практ. психологія та соц. робота. – 2003. – № 4. – С. 44–50.

29. Солошенко Д. В. Экстренная психологическая помощь. Консультирование / Д. В. Солошенко // Практ. психологія та соц. робота. – 2002. – № 9/10. – С. 17–38.

30. Соціальна робота в Україні / І. Д. Зверева, О. В. Безпалько, С. Я. Марченко [та ін.]; за заг. ред. І. Д. Зверевої, Г. М. Лактіонової. – К.: Центр навч. л-ри, 2004. – 254 с.

31. Соціальна робота : технологічний аспект: навчальний посібник / за ред. А. Й. Капської. – К. : Центр навч. л-ри, 2004. – 352 с.

32. Стоялова О. В. Інтеграція дітей та молоді з функціональними обмеженнями у суспільство / О. В. Стоялова // Соц. робота в Україні: теорія і практика. – 2005. – № 3. – С. 119–125.

33. Трубавіна І. М. Поняття кризового втручання в соціальній роботі // Соціальна робота в Україні: теорія та практика. – 2003. – № 4. – С. 81–82.

34. Щербата Г. М. Соціальна робота: теоретико-методологічні основи та практична значущість / Г. М. Щербата // Вісн. Міжнар. Слов'ян. ун-ту. Сер. Соціол. науки. – 2008. – Том 11, № 1. – С. 54–60.

35. Ярская В. Международные образовательные программы в области социальной работы / В. Ярская, Е. Ярская-Смирнова // Высш. образование в России. – 2008. – № 8. – С. 128–135.

**Додаткова:**

1. Байдарова О. О. Рефлексивні компоненти взаємодії соціального працівника і клієнта у процесі соціального втручання / О. О. Байдарова // Практ. психологія та соц. робота. – 2007. – № 4. – С. 4–9.

2. Бойко Т. В. Допомога сім'ям у кризі / Т. В. Бойко // Соц. робота в Україні: теорія і практика. – 2005. – № 3. – С. 129–136.

3. Верениця О. Соціально-психологічні проблеми дітей у родинах нелегальних трудових мігрантів / О. Верениця, О. Макаренко // Соціальна політика і соціальна робота. – 2006. – № 2–3.

4. Грись А. М. Сформованість ідентичності як показник успішної соціальної адаптації особистості / А. М. Грись // Соціальна робота в Україні : теорія та практика. – 2005. – № 4. – С. 5–17.

5. Кремнева Т. Подготовка социальных работников в странах Британского содружества / Т. Кремнева // Alma mater (Вестн. высш. шк.). – 2006. – № 2. – С. 54–56.

6. Майорова-Щеглова С. Н. О преподавании курса «Теория и практика социальной работы» / С. Н. Майорова-Щеглова, Н. И. Белова // Социол. исслед. – 2009. – № 8. – С. 120–126.

7. Мастюкова Е. М. Профилактика и коррекция нарушений психического развития детей при семейном алкоголизме: пособие для психологов и педагогов / Е. М. Мастюкова, Г. В. Грибанова, А. Г. Московкина. – М.: Владос, 2006. – 115 с.

8. Папанова О. А. Синдром эмоционального выгорания у студентов – будущих социальных работников и способы его профилактики / О. А. Папанова // Высш. образование сегодня. – 2008. – № 9. – С. 48–53.

9. Приходько М. І. Особистісно орієнтована підготовка соціального педагога та працівника – нова парадигма дослідження соціальної педагогіки / М. І. Приходько // Практ. психологія та соц. робота. – 2007. – № 3. – С. 20–26.

10. Сіоніхіна З. М. Паблік рілейшнз у функціонуванні соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді / З. М. Сіоніхіна // Соц. робота в Україні : теорія і практика. – 2005. – № 3. – С. 115–118.

11. Социальная политика Швеции: учеб. пособие для специалистов соц. работы и студентов, обучающихся по направлению «Социальная работа» / Сост. А. Меллер, А. Я. Некрасов и др.. – М.: Знание, 1999. – 191 с.

12. Хрустальникова Н. А. Организационно-педагогическая работа социальных педагогов с профессионально-замещающей семьей: теория и технология / Н. А. Хрустальникова // Инновации в образовании. – 2006. – № 6. – С. 80–100.



## КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Соціальна робота як наука
2. Соціальна робота як навчальна дисципліна
3. Сутність та структура соціальної роботи як професійної діяльності
4. Сутність понять соціальної роботи: «об'єкт», «суб'єкт», «клієнт».
5. Принципи соціальної роботи
6. Процес соціальної роботи на мікро-, мезо- і макрорівні
7. Функції соціальної роботи
8. Соціальний захист, соціальна підтримка, соціальна допомога
9. Стратегії соціальної підтримки особистості
10. Правові основи соціальної роботи
11. Моральні норми, моральні переконання, моральні почуття
12. Професійні цінності соціальної роботи
13. Стандарти етичної поведінки соціального працівника
14. Сутність теорій соціального обміну, соціальних норм та еволюційної теорії.
15. Вплив психологічних теорій на розвиток стратегій допомоги особистості в рамках соціальної роботи
16. Правові основи надання соціальних послуг в Україні
17. Правове забезпечення соціального захисту дітей та молоді
18. Основи професійної підготовки фахівця з соціальної роботи
19. Професіоналізм соціального працівника як поєднання знань, умінь та досвіду.
20. Вимоги до соціального працівника: психофізіологічні, вимоги до інтелектуальних якостей, емоційно-вольової сфери, морально-ділових якостей
21. Система соціального обслуговування населення.
22. Територіальні центри соціального обслуговування
23. Соціальна робота в системі охорони здоров'я
24. Медико-соціальна робота. Завдання первинної та вторинної профілактики
25. Соціальна робота в системі освіти
26. Соціальна робота на підприємстві
27. Партнерство соціальних служб та благодійних і громадських організацій
28. Характеристика категорій клієнтів соціальної роботи
29. Класифікація суб'єктів соціальної роботи
30. Основні напрями, функції та ресурсне забезпечення соціальної роботи
31. Ведення випадку в соціальній роботі
32. Первинне оцінювання ситуації клієнта та складання плану догляду
33. Реалізація плану втручання і оцінювання його результатів
34. Індивідуальне консультування в соціальній роботі
35. Соціально-психологічне консультування у соціальній роботі.
36. Різновиди і стратегії представництва інтересів клієнта
37. Вулична соціальна робота.
38. Основні поняття теорії мовної комунікації.
39. Правила вступу в контакт з клієнтом. Види слухання.
40. Невербальні засоби спілкування.
41. Мовні тактики переконання.
42. Благодійництво, меценатство, волонтерство.